

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДУПНИЦА 2021-2027 г.

РЕЗЮМЕ

Съдържание

Съдържание	2

Използвани съкращения ..... **Грешка! Показалецът не е дефиниран.**

УВОД	4

1. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДУПНИЦА	4

- 1.1 **Обща характеристика на общината**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.2 **Развитие на човешките ресурси** ..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.3 **Състояние на местната икономика** ..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.

ИЗТОЧНИК: НСИ	ГРЕШКА! ПОКАЗАЛЕЦЪТ НЕ Е ДЕФИНИРАН.

- 1.4 **Образование**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.5 **Здравна инфраструктура и здравни услуги**Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.6 **Социални услуги** ..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.7 **Култура и културно наследство**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.8 **Спорт**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.9 **Транспортна и техническа инфраструктура**Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.10 **Състояние на околната среда, влияние на глобалните климатични промени, природни рискове, рискови територии и зони**Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.11 **Селищна мрежа**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.12 **Жилищен сектор** ..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.13 **Връзка на общината със съседните територии извън административните ѝ граници**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- 1.14 **SWOT Анализ** .....

2. Част II ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ЗА ПЕРИОД 2021-2027	9

- Общ подход при дефиниране на Визия, приоритети и цели**Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- Визия за развитие на община Дупница**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- Приоритети и цели на ПИРО за периода 2021-2027** .....

3. Част III ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	22

- Подход за анализ на заинтересованите страни и за дефиниране на комуникационни канали с всяка от тях**..... Грешка! Показалецът не е дефиниран.
- Изготвяне на план за комуникация със заинтересованите страни**Грешка! Показалецът не е дефиниран.

4. Част IV ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	25

Част V ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ	29

- Прилагане на интегриран подход** .....
- Програма за реализиране на ПИРО**.....

Индикативна финансова таблица	Грешка! Показалецът не е дефиниран.
Индикативен списък на проекти със стратегическо значение	32
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА	Грешка! Показалецът не е дефиниран.

Част VI МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ	36

VII НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА	37

Отчетност и оценка	37
Прозрачност и публичност	38

УВОД

Основният документ, дефиниращ стратегическата рамка за развитие на община Дупница в периода 2021-2027, съгласно последните промени от м. март 2020 г. на Закона за Регионално развитие (ЗРР), е План за интегрирано развитие на община (ПИРО). Планът отчита новите подходи в прилагането на регионалната политика в страната, в т. ч. и предложенията за промяна в системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие.

ПИРО на община Дупница (Плана) за периода 2021-2027 година, съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗРР, определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини, в съответствие с Регионалния план за развитие на Южен централен район и Общия устройствен план на общината.

ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общината, вкл. на приоритетни територии – зони на въздействие

При разработването на ПИРО е съобразена възможността за участието на общината в проекти за Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ).

1. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДУПНИЦА

Основните изводи от детайлния анализ на икономическото, социално и екологично състояние, нуждите и потенциалите за развитие на общината могат да бъдат обобщени в следния **SWOT Анализ:**

Силни страни

- Благоприятно транспортно-географско положение
- Обслужване с АМ „Струма“ и главна жп линия 5 - съставни елементи на коридора от основната TEN-T мрежа - „Ориент/Източно-Средиземноморски“
- Близост до Столицата на РБългария
- Висока степен на изграденост на РПМ, осигуряваща възможности за бързи транспортни комуникации
- Съхранена природна среда – екологично чисти територии, с наличие на защитени зони, природни забележителности, атрактивен ландшафт
- Наличие на чисти и плодородни обработваеми земи, като предпоставка за развитие на органично земеделие

- Добро общо състояние на почвите в Общината, подходящи за агротехнически и мелиоративни мероприятия, за отглеждане на маслодайни, зърнено-фуражни, технически култури, зеленчуци и други
- Относително висок дял на икономически активното и трудоспособното население
- Диверсифицирана икономическа структура и наличие на ефективни структуроопределящи производства
- Съхранени исторически, културни и спортни традиции
- Над 99% от населението в общината е с достъп до високоскоростен интернет
- Осигурен достъп до Единната електронна съобщителна мрежа
- Добре изградена като обхват водоснабдителна мрежа, обхващаща всички населени места в община Дупница
- Добро състояние и капацитет на Електроенергийната мрежа 110 кВ да поема натоварвания. Захранването на потребителите се осъществява от една подстанция „Марек“, с капацитет 80 MW, осигуряваща захранване по въздушни и подземни кабелни из-води на всички съществуващи 240 трафопоста.
- Газоразпределителна мрежа, позволяваща включване на бъдещи абонати
- Постепенно навлизане на дигиталните услуги в ежедневието на населението от общината;
- Добро качество на питейната вода
- Богато биологично разнообразие
- Липса на радиационно замърсяване
- Местна власт, настроена за подкрепа на бизнеса и услугите в общината

Слаби страни

- Силен конкурентен натиск от близко разположения Столичен регион
- Неблагоприятни демографски процеси, макар и с най-слаб интензитет в област Кюстендил
- Наличие на слаборазвити селски райони в общината и селско стопанство с ниска интензивност на труда
- Обособените ромски квартали с голям относителен дял на деца, семейства и хора в риск
- Слаборазвита туристическа инфраструктура
- По-ограничено развита третокласна пътна мрежа, обслужваща вътрешнорегионалните транспортни комуникации
- Незадоволително състояние на част от общинските пътища

- Отделни по-отдалечени и слабонаселени места в община Дупница - затруднени в достъпа до интернет
- Ограничени цифрови умения на част от населението
- Недостатъчна производителност, ниска добавена стойност и екстензивност на местната икономика
- Местните икономически субекти не създават достатъчно нови работни места
- Ниски равнища на средната работна заплата
- Липса на достъп на Общината в Единния портал за достъп до електронни административни услуги (ЕПДЕАУ)
- Наличие на населени места с режим на водоснабдяване в летния период
- Наблюдавани отклонения в качествата на питейната вода
- Изключително високи загуби на вода - едни от най-високите за страната
- Амортизационна остарялост на бетоновите канализационни тръби и висока инфилтрация на канални води в почвите
- Продължаващо заустване на непречистени отпадъчни води във водни обекти- изкуствени и естествени водоприемници
- Отклонения в сигурността и качеството на електрозахранване в някои отдалечени райони
- Недостатъчни мерки за повишаване енергийната ефективност на обществените обекти и сградния фонд
- Изоставаща битова газификация
- Културното наследство на общината не се използва достатъчно за развитие на туристическия потенциал на общината
- Влошено екологично състояние на река Разметаница и р. Джерман
- Територията на общината, оценяваща се като територия със средна до силна податливост на риск от ерозия
- Липса на канализация в малките населени места
- Нивото на шумово натоварване в град Дупница се запазва високо
- Нерешени проблеми, свързани с третиране на отпадъците, наличие на нерегламентирани сметища за битови и строителни отпадъци
- Липса на депо за битови и строителни отпадъци
- Неприлагане на разделно събиране на опасните битови отпадъци

Възможности

- Активно включване с проекти в различни сфери на развитието, подкрепени от новите програми на ЕСИФ 2021-2027, Плана за

възстановяване и устойчивост, Плана за справедлив преход на област Кюстендил

- Предприети активни действия за привличане на нови инвестиции в различни сфери на икономиката, подобряване на различните видове инфраструктура, градската и селищна среда
- Подобряване и развитие на инфраструктурата в общината като фактор за привличане на инвестиции, задържане и привличане на млади хора, усъвършенстване на бизнес средата и развитие на туризъм.
- Развитие на иновативни, високотехнологични и ресурсоемки производства, повишаване на предприемачеството
- Развитие на нови форми на туризъм, отговарящи на новите нагласи
- Подобряване състоянието на третокласната пътна мрежа за подобряване достъпността на периферните райони
- Своевременни поддържащи ремонти на общинската пътна мрежа
- Разширяване на проникването на ИКТ и в по-слабонаселените места от общината
- Осигуряване на съвременни електронни услуги за бизнеса и гражданите. Включване в Единния портал за достъп до електронни административни услуги
- Подмяна, ремонт и реконструкция на водопроводната мрежа за намаляване на загубите при транспортирането на водата
- Разширяване и реконструкция на ГПСОВ „Дупница“
- Доизграждане на канализационната мрежа в по-малките населени места
- По-активно прилагане мерките за ЕЕ за повишаване ефекта от прилагането им
- Активна политика за присъединяване на нови битови и промишлени абонати към газоразпределителната мрежа;
- Програми за интеграция на малцинствените групи и
- Възможност за развитие на трансгранично сътрудничество;

Заплахи

- Задълбочаване на тенденцията към миграция на младите хора към по-големите градове или други държави
- Негативна демографска прогноза за областта
- Икономическа криза, вследствие на Пандемията Ковид-19
- Недостиг на финансов ресурс за поддържане и изграждане на нова инфраструктура и облагородяване на градската и селищна среда
- Изоставане в развитието на иновативни дейности и производства

- Увеличаване на групите в неравностойно социално положение и последиците от това – отпадане от образователната система, влошено здравно състояние и повишен риск от безработица и бедност
- Недостатъчен контрол по отношение отрицателните въздействия върху околната среда
- Задълбочаващи се негативни въздействия от климатични промени.

2. Част II ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ЗА ПЕРИОД 2021-2027

Резултатите от SWOT анализа са основа за извеждане на стратегията за развитие на община Дупница за периода 2021-2027 г. Стратегията на общината е насочена към използване на силните страни на общината, за да се неутрализират рисковите и опасностите, адресират слабостите и да се оптимизира използването на възможностите и благоприятстващите фактори. Стратегията ясно извежда основни приоритети за развитие на общината, които се отразяват във всички дефинирани мерки, като са обхванати нуждите на различни целеви групи.

Структурата на стратегическата част на ПИРО Дупница съответства на изискванията на "Методическата указания за разработване и прилагане на ПИРО за периода 2021-2027 г." на МРРБ и на постановките на Закона за регионално развитие за съдържанието на плановете за интегрирано на община, както и на основните законови актове в сферите за устройство на територията, опазване на околната среда и културното наследство. Стратегията е съобразена с действащата нормативна рамка на национално, регионално и местно ниво и с спецификите на Кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027. По същество тя представлява интегрална част от пакета стратегически и планови документи, характеризиращи икономическото и пространствено развитие на страната, региона и общината в перспектива до 2027 г. Съгласно нарочно писмо на МРРБ до кметовете на общини относно прилагане на Методическите насоки, в ПИРО Дупница е включена и част с фокус върху интегрирани мерки за развитие в областта на туризма.

Целите и приоритетите на ПИРО Дупница са съобразени с изискването за съгласуваност с основните стратегически документи на глобално, европейско, национално и местно ниво. Целите на политиката на ЕС до 2050г. за модерна, ресурсно-ефективна, конкурентоспособна и климатично неутрална икономика следва да оказват силно влияние върху развитието на определени територии на страната поради специфичната насоченост и характеристики на развиващите се там икономически сектори. В отговор на тези предизвикателства е предвидено да се работи в посока координация на планираните мерки за подпомагане на най-засегнатите области от енергийния преход, вкл. с прилагане на Интегрирани териториални инвестиции на регионално ниво. Мерките от Плана за Справедлив преход обхващат с приоритет област Кюстендил и съответно са съобразени при разработването на настоящия стратегически документ.

Стратегическата част на ПИРО на община Дупница (визия, приоритети, цели и мерки) е съобразена с Национална програма за развитие: България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие 2013-2025, ИСТР на ЮЗР, Национален план за възстановяване и устойчивост, оперативни програми, Програма за трансгранично развитие България – Румъния 2021-2027, секторни стратегии с период на действие след 2020г., като в таблицата по-долу са изведени цели и приоритетите на съответните документи, които са отразени в стратегическата част на ПИРО на община Дупница.

Местните потенциали на община Дупница са многообразни и се определят основно от благоприятно транспортно-географско местоположение, добрата териториална свързаност и природни ресурси и потенциал за развитие на устойчив туризъм.

В същото време общината е изправена пред значителни предизвикателства, характерни за голяма част от общините в България:

- недостатъчен растеж и конкурентоспособност;
- недостатъчна ефективност на работната сила, вкл. адаптираност спрямо нуждит;
- предизвикателствата на прехода към нисковъглеродна икономика и Индустрия 4.0.

Специфичен за общината е ефектът, който оказва София върху развитието ѝ, както и върху развитието на целия регион, както е специфичния фокус на Планът за справедлив преход върху област Кюстендил.

За региона, поради включването на столицата и Благоевград, е изведен висок капацитет за научноизследователски дейности и развитие на високотехнологичния и интензивен на знания бизнес и високия дял на работната сила. Съответно са заложили цели и дейности в тази посока, които имат потенциала да допринесат за икономическото развитие на общината в допълнение към конкретните мерки, които са заложили в Програмата за реализация на ПИРО Дупница.

Съобразявайки се с разкритите основни дефицити и нужди за развитието на община Дупница, както и с изведените потенциали, се определят визията и стратегическите приоритети, фокусиращи политиките за развитие на общината.

Визия: Дупница през 21 век - Икономическо развитие, социално сближаване, подобрена среда за живот и устойчиво използване на местните природни и културни ресурси.

Приоритет 1 Устойчиво развитие и подкрепа за екологична инфраструктура

Цел 1.1 Рехабилитация и развитие на техническа инфраструктура

Цел 1.2 "Зелена" инфраструктура

Цел 1.3 Превенция на риска и смекчаване на последиците от климатичните промени

Цел 1.4 Подобряване на транспортната свързаност

Приоритет 2 Запазване и развитие на човешкия ресурс

Цел 2.1 Образование и обучение за квалифицирана работна сила

Цел 2.2 Равен достъп до качествени здравни и социални услуги

Цел 2.3 Подобряване на образователната, социална, здравна и спортна инфраструктура

Приоритет 3 Използване на местните потенциали за подпомагане на икономическото развитие

Цел 3.1 Развитие на местния туристически продукт

Цел 3.2 Развитие на устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство

Цел 3.3 Технологично и иновационно равнище на предприятията

Цел 3.4 Иновации за икономически преход и преход към неутрална по отношение на климата икономика

Цел 3.5 Развитие на дигитални услуги

ПИРО на община Дупница се разработва за период, в който се очакват сериозни промени в световен и общоевропейски мащаб, включително климатични промени, преход към нисковъглеродна икономика, индустриална трансформация и демографски предизвикателства, предизвикателства към световната и местните икономики като резултат от пандемията от COVID 19.

Първият приоритет в стратегията на Плана - **Устойчиво развитие и подкрепа за екологична инфраструктура** е свързан с устойчивото подобряване на качеството на живот на жителите на общината посредством постигане на оптимизирана и добре управлявана инфраструктура, както и развитие на транспортната свързаност, както между населените места вътре в рамките на общината, така и между общината и съседни общини и региони. В рамките на приоритета се отчита основната роля на транспортната инфраструктура като базово условие за развитие на икономиката, привличане на инвестиции, улесняване мобилността на населението и достъпа до услуги, предоставяне извън рамките на общината. Предвидени са мерки за оптимизация на системата за управление на отпадъци, както и изграждане и реконструкция на ВиК инфраструктура, включително въз основа на реализираните регионални прединвестиционни проучвания. Поставя се фокус върху устойчивото териториално развитие на всички населени места на територията на общината, подобряване на качеството на заобикалящата среда и осигуряване на по-високо качество на живот на населението.

Укрепването на градското и селищно развитие чрез повишаване качеството на средата в населените места за постигане на балансирано териториално развитие, подобряване качеството на живота на жителите на общината са във фокуса на приоритетните публични намеси в общината. Специален акцент е поставен и върху продължаващи инвестиции за енергийна ефективност в публични и жилищни сгради, надграждане и разширяване на интегрирания транспортен модел, включително чрез развитие на модерни ИКТ решения.

Приоритет 2 Запазване и развитие на човешкия ресурс включва активни дейности за подобряване качеството на живот на жителите на общината, включително на засилени мерки за адаптиране на уменията на хората в активна възраст към актуалните изисквания на пазара на труда в регионален контекст е ключово с оглед осигуряване на заетост в бързо променящата се среда. Дейности като огромяване на възрастни, придобиване на дигитални умения, както и превенция за отпадане на ученици от системата на формално образование, насърчаване на форми на дуално и професионално образование, комбинирани с предприемачество, бизнес активност и привличане на инвеститори, са необходими за дългосрочно постигане на ниски нива на безработица. Дейности по подобряване на образователна, културна, спортна, здравна и социална инфраструктура и съпътстващите я услуги също са фактор за задържане на жителите и подобряване на качеството им на живот.

Приоритет 3 Използване на местните потенциали за подпомагане на икономическото развитие ще изисква икономически мерки за изграждане на силна и конкурентна местна икономика с акцент върху инвестициите, генериращи приходи, активизиране на бизнеса чрез развитие на предприемачеството, създаване на предпоставки за диверсифициране на икономическите дейности, изграждане на нови и реконструкция на

съществуващи зони, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги, развитие на устойчив туризъм и селско стопанство.

В рамките на приоритета е включена и цифровата свързаност чрез осигуряване на високоскоростен и свръхскоростен Интернет, особено в по-отдалечени населени места, разираване на дигиталните услуги, в това число достъпа до интернет в по-малките населени места; надграждане и поддръжка на оптичните високоскоростни инфраструктури, обслужващи земеделските стопани; изграждане на системи за административни услуги на гражданите и бизнеса в общинските администрации, вкл. информационно обслужване на гражданите и бизнеса чрез мобилни приложения.

Икономическият растеж е предвидено да бъде подкрепен чрез устойчиво развитие на туризма и туристическия профил на общината с фокус върху алтернативният и познавателен, културно-исторически туризъм и активно включване в регионални и наднационални/трансгранични туристически продукти и маршрути.

Като хоризонтална цел, която минава през всички приоритети се залага развитието на **трансграничното сътрудничество**, включително по отношение на:

- Подобряване на биологичното разнообразие и инвестиране в съвместни действия за смекчаване изменението на климата
- Подобряване на процеса по рециклиране и насърчаване на прехода към нисковъглеродна икономика
- Развитие на общи туристически маршрути/продукти
- Подобряване на транспортната свързаност
- Стимулиране растежа на предприятията в региона и др.

Приоритети, цели, мерки и проектни идеи

Всеки приоритет обхваща конкретни цели, които е предвидено да бъдат постигнати чрез конкретни мерки, декомпозирани в специфични проектни идеи. Планираната система от индикатори за наблюдение на Плана осигурява механизъм за измерване степента на реализиране на отделните мерки, както и степента на постигане на дефинираните цели. Мерките са отворени и могат да бъдат надградени с допълнителни проекти през целия програмен период 2021-2027. В този смисъл въздействието на мерките не се изчерпва с дефинираните проекти в Програмата за реализация на ПИРО.

Приоритет 1 Устойчиво развитие и подкрепа за екологична инфраструктура

Транспортната и цифрова свързаност са основен фактор за развитие на даден регион/община и съответно повишаване на инвестиционната ѝ атрактивност. С оглед дефинираната необходимост от мерки за подобряване на транспортната свързаност на общината с други общини в региона, е идентифицирана възможност за **ИТИ съвместно с други общини и АПИ** за развитие на вертикалните транспортни връзки. Необходими са мерки за подобряване на транспортната инфраструктура между отделни населени места в общината и развитие на устойчив модел на обществен транспорт. Това ще допринесе чрез добре свързани икономически центрове в региона да се запази работна сила с добър профил, да не се губи население, възможно е да се усили растежът от взаимодействието на общините и областите една с друга. Същевременно са

заложили мерки, насочени към развитие и управление на ВиК инфраструктурата, системите за управление на отпадъци и подобряване градската и селищната среда.

Цел 1.1 Рехабилитация и развитие на техническа инфраструктура

Мярка 1.1.1 Рехабилитация на улична мрежа в градска среда, вкл. обвързване със зелени пространства, алеи, тротоари и съпътстваща инфраструктура в град Дупница; Облагородяване на публични пространства за широк обществен достъп – паркове, градини, площи в рамките на града; пилотни проекти за засаждане на дървета с включване на НПО, училища

Подобряване на градската среда чрез следните конкретни проектни идеи:

- ПИ 1 Облагородяване на ж.к. "Елица"; Изграждане на зелена и достъпна градска среда в ж.к. "Южен", ж.к. "Чавдар войвода", ж.к. "Таушаница" и др. и Изграждане на покрит пешеходен мост;
- ПИ 2 Изграждане на път, свързващ ж.к. "Бистрица" и ж.к. "Химик"
- ПИ 3 Изграждане на велоалея, свързваща община Дупница и община Сапарева баня – възможност за ИТИ между двете общини
- ПИ 4 Изграждане на парк за кучета и приют за бездомни кучета

Цел 1.2 "Зелена" инфраструктура

Предвидени са мерки по оптимизация на системата за управление на отпадъците, за оптимизиране на събирането и третирането на отпадъци и внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба, както и проекти за разширяване и модернизация на ВиК инфраструктурата на територията на общината.

Като част от Плана за Справедлив преход са предвидени мерки за намаляване замърсяването на въздуха, като подмяна на част от инсталациите на твърдо битово гориво с алтернативни, усвояването на различните видове възобновяеми източници (ВИ) съобразно потенциала на територията, както и мерки за подобряване на ефективността на сградните инсталации, а не само на подобряването на енергийните характеристики на сградите, както и на мерките за ускорена газификация на обществените сгради.

Мярка 1.2.1 Подобряване на енергийната ефективност и ефективността на сградните инсталации със следните конкретни предвидени проектни идеи:

- ПИ 1 Оптимизация на системата за улично осветление, въвеждане на мерки за енергийна ефективност – замяна на осветителни тела, вкл. умно управление на уличното осветление (софтуер за управление и автоматизация на осветлението, което добавя допълнителна оптимизация на разходите) на територията на малките населени в община Дупница
- ПИ 2 Въвеждане на системи за умно управление на осветлението и отоплението в обществени и административни сгради
- ПИ 3 Проучване и определяне потенциала на общината за използване на ВЕИ в сгради. Мерки за замяна на твърдото гориво с алтернативни източници, вкл. достъп до газоснабдяване за битови абонати и административни сгради. Въвеждане на алтернативни системи за отопление

- **ПИ 4** Подобряване на енергийната ефективност и ефективността на сградните инсталации, вкл. газификация на обществените и административни сгради, вкл. при препоръка от енергиен одит въвеждане на покривни инсталации за ВИ – сгради на Община Дупница, Районна служба Пожарна безопасност и защита на населението, Районно управление на МВР, Общинска болница "Св. Иван Рилски", Бюро по труда и др.
- **ПИ 5** Внедряване на мерки за енергийна ефективност на многофамилни и еднофамилни жилищни сгради

Мярка 1.2.2 Инвестиции в зелена енергия

- **ПИ 1** Инвестиции в зелена енергия, вкл. соларни паркове и мерки от кръгова икономика, основно като частни инвестиции и ПЧП

Мярка 1.2.3 Устойчиво развитие на води и отпадъци

- **ПИ 1** Почистване на терени с нерегламентирани сметища образувани на територията на общината и превантивни мерки за предотвратяване на повторно замърсяване
- **ПИ 2** Изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци
- **ПИ 3** Изграждане на регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци
- **ПИ 4** Дейности за създаване на нагласи сред населението за разделно събиране на отпадъци
- **ПИ 5** Разширяване и реконструкция на ГПСОВ Дупница
- **ПП 6** Проектиране и изграждане на канализационни системи в малките населени места
- **ПИ 7** Рехабилитация на водоснабдителната мрежа на територията на селата в общината на база на предварително извършена оценка на течовете по водоснабдителната система; последваща рехабилитация на уличната мрежа и възстановяване, изграждане/обновление на съпътстващи зелени пространства, алеи, тротоари; облагородяване на публични пространства за широк обществен достъп - паркове, градини, площади
- **ПИ 8** Сондаж на запасите от минералните води

Част от мерките имат потенциала да бъдат реализирани чрез проект за Интегрирани териториални инвестиции с включване на различни елементи за подобряване на образователната среда.

Цел 1.3 Подобряване на транспортната свързаност

Мярка 1.3.1 Постигане на устойчива градска мобилност

- **ПИ 1** Подобряване на пътища и пътни връзки между града и околните населени места на територията на общината.

- **ПИ 2** Надграждане на съществуващата система за ИГТ с нови линии, свързващи града с близки населени места на територията на общината с цел подобряване на транспортното обслужване; оборудване и нов подвижен състав, билетна система.
- **ПИ 3** Рехабилитация и обновяване на улична мрежа и спирките на обществения транспорт.
- **ПИ 4** Модернизиране на светофарни уредби
- **ПИ 5** Надграждане на ИКТ – базирани решения – система за информиране на пътниците и интелигентно управление на трафика.

Мярка 1.3.2 Приоритетни проекти за подобряване на транспортната свързаност, изведени в Интегрираната стратегия за териториално развитие на ЮЗР, за които не отговаря пряко общината:

- **ПИ 1** Път III-104 (оп Дупница–оп Благоевград)– Бобошево–Четирци
- **ПИ 2** Изграждане на скоростен път „Рила“ по направление „Кюстендил–Дупница– Самоков–п.в. Богородица–АМ „Тракия“/АМ „Хемус“, включен допълнително в широкообхватната TEN-T мрежа.
- **ПИ 3** Скоростен път Кюстендил– Дупница

Мярка 1.3.3 Реконструкция и изграждане на общинската пътна мрежа. Изграждане на няколко нови отсечки местни пътища, за да се подобри обслужването и транспортният достъп до отделните села в границите на общината:

- **ПИ 1** Рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа
- **ПИ 2** Изграждане на път, свързващ с. Самораново и с. Бистрица, с. Джерман – ж.к. Бистрица
- **ПИ 3** Изграждане на надлез над Е79

Мерките могат да бъдат реализирани чрез проекти за Интегрирани териториални инвестиции чрез партньорство с държавни институции.

Приоритет 2: Запазване и развитие на човешкия ресурс

Инвестициите в човешкия капитал – жителите на общината следва да осигурят нов подход към проблемите на квалификацията, образованието и обучението, продиктуван от мащабите на настъпващите в Европа и света икономически и социални промени, бързото развитие на основаната на знания икономика и демографското напрежение, породено от намаляването и застаряването на населението. За да може общината да не изоставя от други общини на територията на ЮЗР по отношение на образователното ниво и умения на работната ръка се предвиждат таргетирани мерки за подобряване на образователната и квалификационна структура на работната сила, вкл. придобиване на дигитални умения и ограмотяване на възрастните.

Специален фокус е поставен върху мерки за социално включване на различни, застрашени от изключване групи, както и продължаване на целенасочените усилия на общината за качествени социални услуги спрямо актуалните нужди на населението.

За да се увеличи тежестта на общината в регионалната икономика, както и броят на заетите лица, следва да се задържа населението и в тази връзка са обхванати и дейности за подобряване на качеството на образователните, социални, здравни услуги, възможности за реализиране на културни и спортни дейности, като за целта са предвидени мерки за подобряване инфраструктурата, оборудване и обзавеждане, както и за разработване и провеждане на различни събития и форми на обучение.

Идентифицираните нужди от инвестиции в:

- реконструирането на материално-техническата база на училищата и детски градини и доставката на оборудване за обучението;
- инвестиции в инфраструктура, обезпечаваща културни дейности;
- продължаване на подкрепата за инвестиции в подобряване на условията и услугите в институции за предоставяне на социални услуги на възрастни хора, както и на деца и увеличаване на капацитета на част от тях;
- прилагане на мерки за подобряване на здравната инфраструктура и оборудване, както и възможности за дигитализация в областта на здравеопазването.

Интервенциите на Кохезионната политика на ЕС, които са съобразени и при дефинирането на настоящата цел, ще бъдат насочени и към подпомагане на активното социално включване и интегриране на групите със специални нужди. Същевременно е отчетена необходимостта конкретните инвестиции, които ще бъдат подкрепени чрез ЕС средства, да бъдат реализирани чрез подхода ИТИ и да бъдат основани на протичащото картиране на нуждите на местно ниво от ресорните министерства.

Цел 2.1 Образование и обучение за квалифицирана работна сила

Мерки за повишаване на качеството и обхвата на образованието и обучението, ускорено модернизиране и цифровизиране на образователните подходи, методи и практики с акцент върху придобиване не само на знания, но и аналитични умения, развиване на креативна мисъл и усвояване на ключовите компетентности за учене през целия живот (включително цифрови, езикови, социални)

Мярка 2.1.1 Подобряване на предучилищно и училищно образование

- **ПИ 1** Разширяване участието на образователни медиатори и координиране на екипите за обхват в общината, обучение и повишаване на капацитета и уменията на екипите за обхват
- **ПИ 2** Целенасочени информационни дейности и работа с родители за разясняване ползите от образование и задълженията за включване в предучилищно и задължително училищно образование
- **ПИ 3** Засилен мониторинг за напредъка на учебния процес в училищата с цел ранно предупреждение за преждевременно напускане на системата

Мярка 2.1.2 Подобряване на основно и средното образование

- **ПИ 1** Насърчаване на междуучилищния обмен и споделяне на образователни ресурси между училища и детски градини в общината, вкл. обменни визити, екскурзии, зелени училища и др.
- **ПИ 2** Подпомагане за участие в национални и международни конкурси, олимпиади и състезания в науката, културата и спорта
- **ПИ 3** Осигуряване на стипендии за талантиливи ученици. Подкрепа за доброволчески инициативи на училищата
- **ПИ 4** Разработване/внедряване на иновативни и дигитални образователни ресурси
- **ПИ 5** Обучение на педагогически персонал, вкл. за работа в дигитална среда и развитие на дигитални умения

Мярка 2.1.3 Осигуряване на професионално образование съобразено с нуждите от работна ръка на бизнеса в района

- **ПИ 1** Подготовка на кадри в търсени от бизнеса професии и специалности на регионално ниво
- **ПИ 2** Придобиване на професионални умения, професионална подготовка; включване в обучения по време на работа и стажуване на безработни младежи до 29 г. без образование и квалификация
- **ПИ 3** Популяризиране на дуалната система на обучение и подобряване на връзката "ученик - училище - родител - работодател"
- **ПИ 4** Създаване на информационен портал на секторен и регионален принцип, включващ информация за ориентиране към определени професии, данни за развитие на пазара на труда по сектори и региони, профили на предприятия и пр.
- **ПИ 5** Разработване, тестване и реализиране на партньорски принцип с работодателите и други заинтересовани страни на информационни и комуникационни стратегии и програми на регионално ниво, като информационни борси, дни на отворените врати в предприятията и образователните институции от системата на ПОО, за повишаване привлекателността на ПОО и професионалната реализация по ключови за икономическите сектори професии и специалности и за засилване на връзката ученици/родители-бизнес-училище-местна власт

Мярка 2.1.4 Осигуряване на образование за възрастни

- **ПИ 1** Дейности за образователна медиация за реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование
- **ПИ 2** Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността
- **ПИ 3** Организиране на курсове за придобиване на компютърни и цифрови умения
- **ПИ 4** Ограмотяване на възрастни, включително организиране на курсове за усвояване на учебно съдържание за различните образователни етапи и степени и усвояването на професии

Цел 2.2 Равен достъп до качествени здравни и социални услуги

Мярка 2.2.1 Подобряване качеството на здравните услуги на общинско ниво, чрез инвестиции в съществуващата държавна здравна инфраструктура и оборудване, въвеждане на е-здравеопазване и дейности по телемедицина, финализиране на инвестициите в спешната медицинска помощ на общинско ниво, повишаване на мотивацията на работещите в сферата на здравеопазването, като се съобрази и картирането на нуждите на общинско ниво, извършено от МЗ; подкрепа за обзавеждане и оборудване на здравните кабинети в общинските ясли, детски градини, общообразователни, специални и професионални училища; подпомагане на лечебни заведения, чрез доставка на оборудване, обзавеждане и апаратура

- **ПИ 1** Подобряване енергийната ефективност на сградата на бившата Военна болница и осигуряване на модерно медицинското оборудване в общинска болница МБАЛ"Св.Иван Рилски"
- **ПИ 2** Дейности за електронно здравеопазване
- **ПИ 3** Обзавеждане и оборудване на здравни кабинети в общински ясли, детски градини и училища

Мярка 2.2.2 Подобряване качеството на предоставяните към момента социални услуги, вкл. чрез подобряване на материално-техническата база, ремонт и въвеждане на мерки за ЕЕ на сграден фонд и уменията и мотивацията на служителите, разширяване на капацитета на част от предоставяните услуги, като се съобрази и картирането на нуждите на общинско ниво, изготвена от МТСП

- **ПИ 1** Адаптиране на сградата на бившия ДДЛРГ "Олга Стоянова" за функциониране като център за администриране и предоставяне на социални услуги
- **ПИ 2** Създаване на нови видове социални услуги – изграждане на ЦНСТ за възрастни хора, изграждане на хоспис
- **ПИ 3** Изграждане на социални жилища в сградата на бивше общежитие на Учителския институт

Цел 2.3 Подобряване на образователната, социална, здравна и спортна инфраструктура

Основен фокус на интервенциите ще бъдат инвестиции за подобряване на инфраструктура, осигуряваща основни услуги на населението на местно ниво и достъпа до нея.

Мярка 2.3.1 Подобряване на образователната инфраструктура

- **ПИ 1** Реконструиране на материално-техническата база на детски заведения и училищата на територията на общината и доставката на оборудване за обучението, вкл. на специализирано оборудване за лаборатории, езикови кабинети, зали за практика и тн., изграждане на STEM образователна среда в училищата на територията на община Дупница – въвеждане на интерактивни дъски, компютъризация, дистанционно обучение.
- **ПИ 2** Преминаване към целодневна форма на обучение, специализиран транспорт
- **ПИ 3** Подкрепа за ремонт на детски ясли, обзавеждане и оборудване на здравните кабинети в общинските ясли, детски градини, общообразователни, специални и професионални училища

- **ПИ 4** Облагородяване на дворните пространства на училища и детски градини на територията на Община Дупница
- **ПИ 5** Изграждане на Техникум по информационни технологии в сградите на бивши общежития на Учителския институт

Мярка 2.3.2 Подобряване на спортната инфраструктура

- **ПИ 1** Модернизация на училищната спортна инфраструктура, вкл. изграждане на физкултурен салон на ОУ „Христаки Павлович“
- **ПИ 2** Ремонт и модернизация на стадион "Бончук"
- **ПИ 3** Ремонт на закрит басейн в ОУ"св.Климент Охридски", гр.Дупница

Мярка 2.3.3 Подобряване на културната инфраструктура и предоставяне

- **ПИ 1** Подобряване на материално-техническата база, вкл. енергийната ефективност, оборудване и дигитализиране на фонда на обекти на културната инфраструктура
- **ПИ 2** Изграждане на Парк "Култура" - интегриран проект в широк център на урбанизираната територия, състоящ се от: пространствени единици за организиране на арт работилници, изложбена площ, място за провеждане на мероприятия на открито – пленери, пърформънси, публично-информационни и благотворителни кампании, спектакли – театър, танцово изкуство с места за сядане, разположени като амфитеатър, както и кътове за отдых с водна площ, паркинг и станция за велосипеди, и за автомобили, фитнес уреди на открито със слънцезащитна тента, информационен център и административна сграда с технически функции.
- **ПИ 3** Изграждане на център за младежки дейности в сграда, нахождаща се в ДГ "Таушаница"
- **ПИ 4** Развитие/внедряване на иновативни форми на предоставяне на културно съдържание; обезпечаване на атрактивни събития в културния календар на общината, насърчаване на междуобщинското и транснационалното сътрудничество в областта на културата
- **ПИ 5** Дигитализация на фонда на Исторически музей Дупница и създаване и реализиране на иновативни дейности за промотиране на културно-историческото наследство на общината
- **ПИ 6** Подобряване на материално-техническата база, вкл. енергийната ефективност, оборудване на читалищата на територията на община Дупница
- **ПИ 7** Оборудване на киносалон

Част от мерките, по-конкретно за културна инфраструктура и съпътстващите услуги и спортна инфраструктура имат потенциала да бъдат реализирани чрез проекти за Интегрирани териториални инвестиции с включване на различни заинтересовани страни или реализирането им в междуобщинско партньорство

Приоритет 3 Използване на местните потенциали за подпомагане на икономическото развитие

Постигането на устойчив икономически растеж чрез подкрепа за развитие на конкурентоспособна икономика има ключова роля при създаването на условия за подобряване качеството и стандарта на живот на населението в общината. В тази връзка се предвиждат мерки за подобряване на довеждащата инфраструктура на съществуващите икономически зони и развитие на новата

промишлена зона, предвидена в ОУП на община Дупница, насърчаване на развитието на малки и средни предприятия и привличане на външни инвеститори, устойчивото използване на местните и производствени ресурси, генериране на заетост.

Очаква се в бъдеще промишлеността, за да бъде конкурентоспособна, да прерасне в ново качество – интелигентна, технологична, опазваща ресурсите и екологичния баланс. За постигането на това е необходимо наличие на, технологии и иновации в производството и услугите, като са взети предвид секторите с потенциал за растеж от Актуалната стратегия за МСП 2021-2027, както и Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027.

Цел 3.1 Развитие на местния туристически продукт

Мярка 3.1.1 Развитие на природен, културен и рекреационен туризъм – обособяване на комплексен туристически продукт. Мерки за развитие и модернизация, подобряване на социализацията на обекти и маршрути с туристически потенциал и свързаната с тях инфраструктура

- **ПИ 1** Развитие на туристически маршрути Бистрица – х. Иван Вазов – Седемте рилки езера, с. Бистрица – с. Самораново
- **ПИ 2** Мерки за социализация по маршрут Св. Марена – Вангеловата чешма – с. Бистрица
- **ПИ 3** Изграждане на еко и планински пътеки, заслони, инфраструктура за социализиране
- **ПИ 4** Предпроектно проучване за изграждане на лифтове
- **ПИ 5** Изграждане на туристически атракцион, включващ картинг писта, въжени атракции и обезпечена инфраструктура за екстремни спортове – ИТИ между община Дупница и община Сапарева баня
- **ПИ 6** Възстановяване, реконструкция и промотиране на Светофарното градче
- **ПИ 7** Изграждане на парк на архитектурни миниатюри от типа "България на длан" на терени около или в парк "Рила"

Мярка 3.2.2 Промотиране и маркетизиране на местния туристически продукт

- **ПИ 1** Включване на местния туристически продукт в регионални и трансгранични такива
- **ПИ 2** Разработване и прилагане на маркетингова стратегия за развитие на туризма, вкл. активно дигитално маркетизиране
- **ПИ 3** Активизиране на онлайн представяне на природното и културно наследство на община Дупница, наличните туристически маршрути и включването им в туристически каталози и SEO оптимизация.

Цел 3.2 Развитие на устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство

Мярка 3.2.1 Дейности, насочени към екологично селско стопанство и здравословни храни чрез структурното балансиране на селскостопанския отрасъл, насърчаване на биологичното земеделие, производството на плодове, зеленчуци, пчеларството и лозаро-винарския сектор, както и в животновъдството, подобряването и опазването на околната среда, внедряване на иновативни решения в земеделската практика и изграждане на подходяща инфраструктура, подобряване на системите за напояване, развитие на

цифровата инфраструктура в селските райони и използване на цифрови технологии от земеделските производители.

Дефинирани са следните конкретни проектни идеи:

- **ПИ 1** Модернизиране и технологично обновяване на стопанства и инфраструктура в отрасъла
- **ПИ 2** Стимулиране на инвестициите за модернизация и технологии за прецизно земеделие за подобряване на ефективността на производството в сектора и повишаване на неговия потенциал за по - екологично производство на храни с по - малко ресурси , както и за развитие на веригата за създаване на стойност
- **ПИ 3** Насърчаване развитието на биологичното земеделие

Цел 3.3 Технологично и иновационно развитие на предприятията

Мярка 3.3.6 Подкрепа за развитие и създаване на нови МСП и привличане на стартиращи компании, чрез съобразяване на приоритетни дейности, дефинирани в НСМСП и ИСИС

- **ПИ 1** Развитие на иновативни технологии/продукти и услуги от съществуващите предприятия, вкл. при засилване на експортния им потенциал
- **ПИ 2** Внедряване на мерки за енергийна и ресурсна ефективност, дигитализация и автоматизация на работни процеси, технологична модернизация.
- **ПИ 3** Насърчаване на дигиталната трансформация на предприятията в контекста на Индустрия 4.0
- **ПИ 4** Преквалификация на работната сила
- **ПИ 5** Подкрепа за предоставяне на услуги, насочени към развитие на предприемаческата екосистема и подобряване на елементи на бизнес средата
- **ПИ 6** Обособяване на общинско звено за консултации за възможности за външно финансиране

Цел 3.4 Иновации за икономически преход и преход към неутрална по отношение на климата икономика

Мярка 3.4.1 Създаване на условия за ускорено развитие на модерна индустриална инфраструктура, привличане на инвестиции и устойчиво икономическо развитие

- **ПИ 1** Изграждане и подобряване на техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество – Бизнес зона на територията на селата Баланово и Палатово
- **ПИ 2** Подкрепа за инвеститори за изграждане и оборудване на производствени и логистични предприятия основно чрез финансови инструменти
- **ПИ 3** Рехабилитация и реконструкция на съпътстваща/довеждаща инфраструктура в съществуващи производствени/икономически зони – подобряване на техническата инфраструктура в зона за производство и логистика района на с. Пиперево – с. Блатино
- **ПИ 4** Изграждане на електроснабдителна система в промишлени и индустриални зони

- **ПИ 5** Презентиране на общината и производствените зони като привлекателна дестинация за инвестиции с оглед предстоящи мерки за справедлив преход
- **ПИ 6** Развитие на бизнес, базиран на иновациите, което ще позволи осъществяване на структурни промени, насочени към по-висока добавена стойност и преодоляване на икономическите дисбаланси вследствие на мерките по "Зелената сделка".

Мерките могат да бъдат реализирани чрез проекти за Интегрирани териториални инвестиции в партньорство с бизнеса, както и други общини от ЮЗР.

Цел 3.5 Развитие на дигитални услуги – "зелена" дигитална община

За постигането на „цифров растеж“ и предотвратяване на рисковете от задълбочаване на регионалните дисбаланси по отношение на широколентовото покритие, което може да увеличи другите неравенства, през новия период ще получат развитие мрежите за достъп до високоскоростен и свръх-високоскоростен интернет, както и за развитие на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) и онлайн услугите

Особен акцент ще бъде изграждането на необходимата инфраструктура и предоставянето на достъп до ИКТ в периферните селски региони. По този начин ще бъде подобрен достъпът до значителна част от административните услуги и услугите в здравеопазването, образованието, културата и т.н.

Мярка 3.5.1 Развитие на дигитални услуги и дигитални умения

- **ПИ 1** Развитие на цифровите услуги и подобряване на административното обслужване, което би било от полза за цялостната свързаност на общината – въвеждане на максимален брой електронни услуги и електронни разплащания
- **ПИ 2** Обучение за придобиване на цифрови умения и разпространение на програми, свързани със спецификата на бита и труда на населението

3. Част III ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

За целите на подготовката на Комуникационната стратегия са:

- идентифицирани заинтересованите страни
- проведени действия за тяхното активно включване и консултиране в процеса на разработване на стратегическия документ
- дефинирани действия за активното им включване в процеса на неговото изпълнение и мониторинг.

В рамките на разработването на ПИРО на община Дупница за периода 2021-2027 бяха реализирани следните мерки за включване на заинтересованите страни и за публичност:

- Среци на Работната група за разработване на ПИРО на община Дупница и консултантския екип
- Количествено и качествено проучване на мнението на заинтересованите страни в рамките на социално-икономическия анализ чрез онлайн въпросник
- Онлайн проучване за набиране на проектни идеи от заинтересованите страна в рамките на разработване на програмата за реализация на Плана
- Присъствена работна среща на Работната група за разработване на ПИРО на община Дупница
- Присъствено и онлайн обществено обсъждане на резултатите от анализа и стратегическата част на Плана
- Предоставяне на съобщения за всяка от горепосочените дейности на Интернет страницата на община Дупница

Подходът за организиране на комуникационните и консултативни механизми включваше:

- изготвяне на покани до участниците
- публикуване на съобщения на Интернет страницата на община Дупница
- експертно провеждане на количествените и качествени проучвания, фокус-групи и обсъжданията
- аргументирано отразяване на постъпилите предложения по време на обсъждането

Подходи за реализиране на последващи мерки за комуникация, информиране и консултиране на заинтересованите страни

В рамките на изпълнението и мониторинга и оценката на ПИРО се предвиждат следните мерки:

Мерки	В етапа на изпълнение	В етапа на мониторинг и оценка
Провеждане на обществени консултации чрез обществени обсъждания	При идентифициране и структуриране на Концепция за ИТИ	При необходимост от изменение на ПИРО
Проучване на общественото мнение	При дефиниране/разработване ключови проекти/ИТИ, които не са включени в ПИРО	При изготвяне на междинна и последваща оценка на ПИРО
Анкетни проучвания, вк. онлайн на мнението на специфични групи	При дефиниране/разработване ключови проекти/ИТИ, които не са включени в ПИРО	При изготвяне на междинна и последваща оценка на ПИРО
Публикации на интернет страницата на общината	Информация за разработване на проекти/изпълнение на проекти	Доклади от годишни оценки на ПИРО, междинна и последваща оценка на ПИРО
Социални медии	Обсъждане на концепции за ИТИ	Доклади от годишни оценки на ПИРО, междинна и последваща оценка на ПИРО
Експертни срещи	Разработване на проектни предложения/концепции за ИПИ	При необходимост от изменение на ПИРО
Медийни обсъждания/медийно покритие	Ключови проекти за развитието на общината	Резултати от изпълнението на ПИРО

4. Част IV ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

На база на анализа на силните и слабите страни на общинската територия, както и на потенциалите за развитие на общината, са определени приоритетни зони на въздействие на територията на общината, които са обвързани с потенциала за реализиране на ИТИ – партньорства със съседни общини за реализиране на общи проекти или партньорства/дейности, които касаят бизнеса и неговата активност на територията на общината.

Съгласно НКПР гр. Дупница е от 3-то йерархично ниво и съответно за община Дупница са идентифицирани и двата вида зони на въздействие в съответствие с "Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г.":

- Градски зони за въздействие за гр. Дупница
- Зона за въздействие - Широк център на урбанизираната територия на град Дупница
- Други зони на въздействие със специфични характеристики за останалата част от общинската територия.

Градските зони за въздействие включват територии в урбанизираната градска част (в рамките на строителните граници на града), градски покрайнини (малки по обхват съседни територии, вкл. и извън строителните граници на града) или функционални градски зони, обслужващи градско-селските връзки.

В рамките на града ще продължат да функционират и идентифицираните в ИПГВР на Дупница за периода 2014-2020 година зони на въздействие, като са идентифицирани и следните:

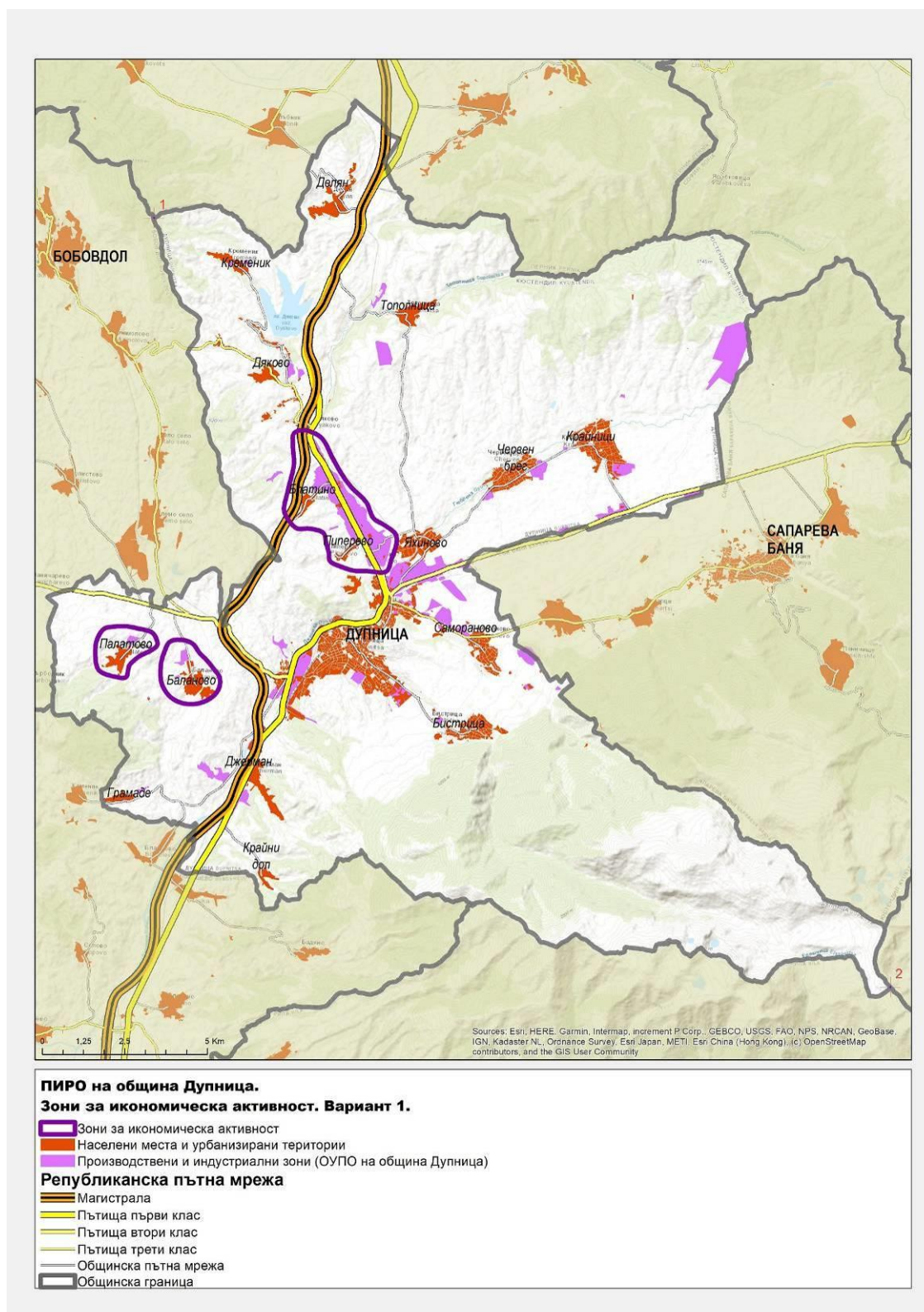
Други зони за въздействие със специфични характеристики

- Зони с потенциал за икономическо развитие

Доколкото икономическото развитие е един от приоритетите на община Дупница, пряко свързан с целите за подобряване на качеството на живот на населението, е поставен фокус върху тези зони.

В рамките им могат да се осъществяват Интегрирани териториални инвестиции между общината и бизнеса с различни източници на финансиране, вкл. Фондове за градско развитие и Програми за финансиране, директно насочени към бизнеса. Предвидени са мерки за поддържането/рехабилитацията за довеждаща, техническа инфраструктура в зони за икономическо развитие, представени във фигура 31.

Фиг. 31 Зони за икономическо развитие

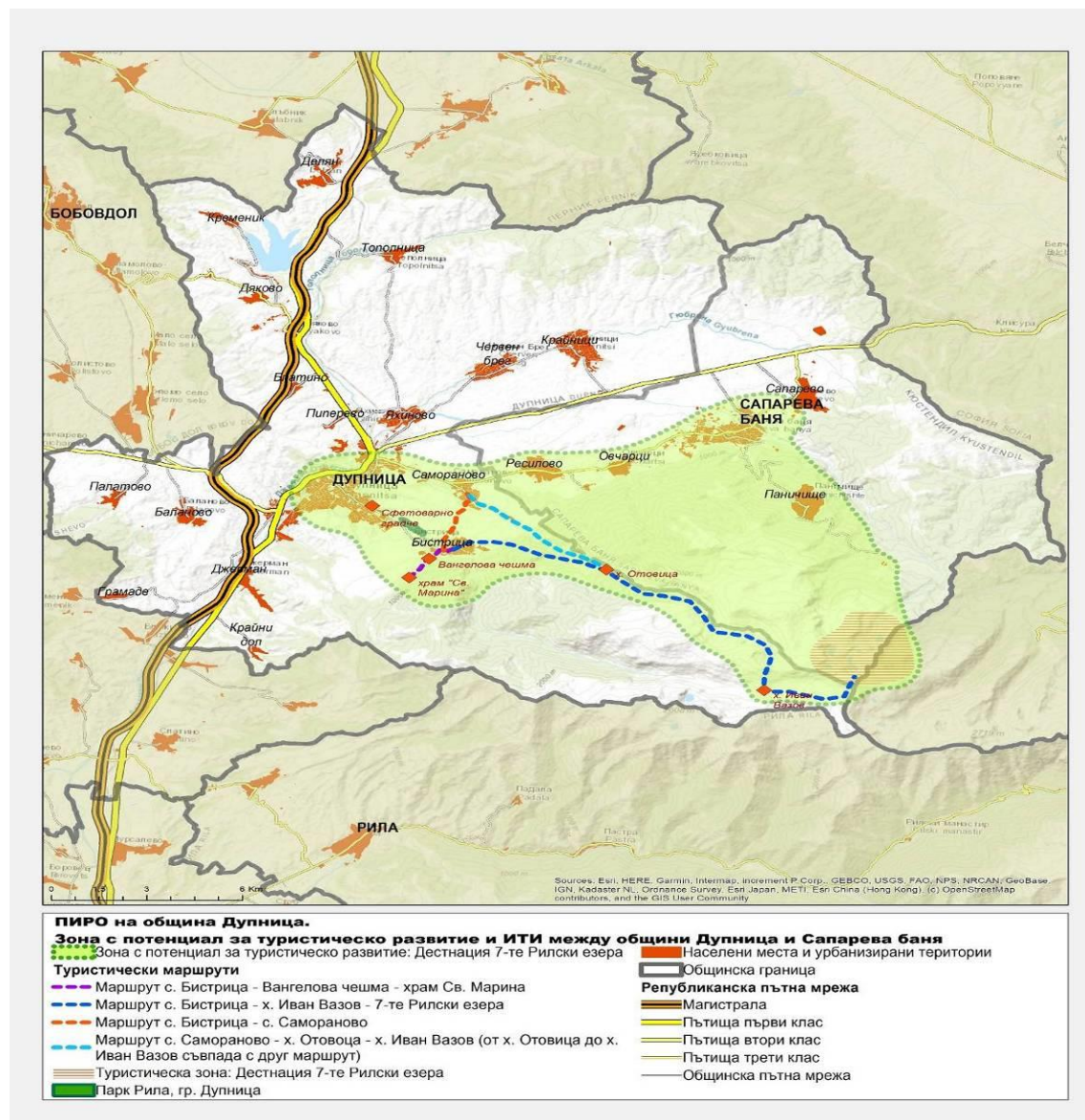
Определени са следните други зони на въздействие, които обхващат останалите населени места на територията на общината, както и част от съседни общини, които дават възможност за различен тип **Интегрирани териториални инвестиции** за решаване на аналогични проблеми и таргетиране на общи предизвикателства, включително в сферата на образование, здравеопазване,

професионално обучение и ориентиране, дуално обучение, развитие на дигитални и предприемачески умения, насърчаване на инвестиционна активност в региона, опазване и развитие на културно-историческото наследство, туризма, транспортната и цифрова свързаност. Възможни са и по-обхватни проекти с трансграничен обхват.

2. Зона с потенциал за туристическо развитие и ИТИ между общини Дупница и Сапарева баня, и възстановяване на Сфетофарното градче

Фиг. 32 Зони с потенциал за туристическо развитие

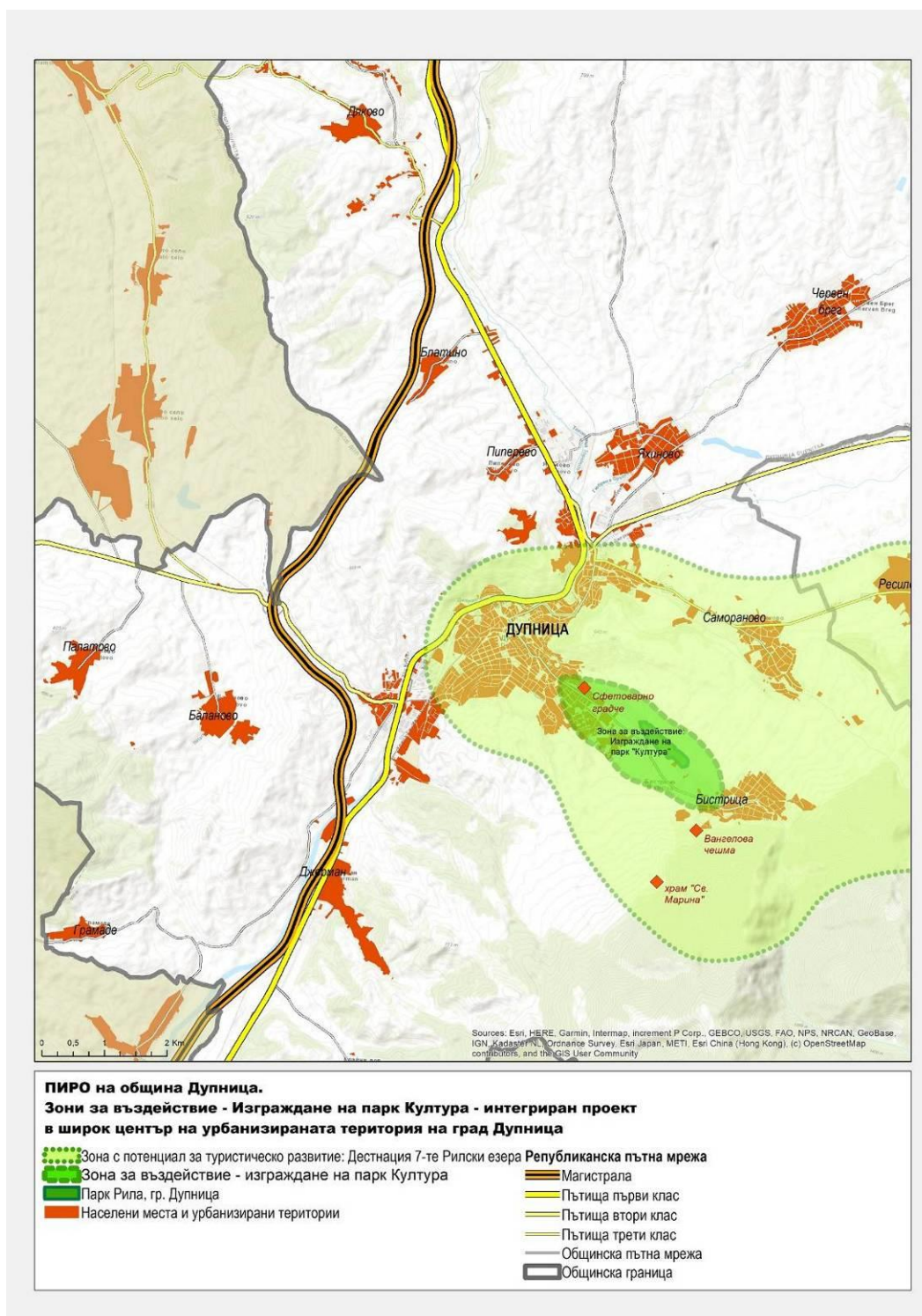
Зоната обхваща маршрути за еко туризъм, вкл в Парк Рила, който е в границите на община.Дупница, както и маршрутите за културен/познавателен туризъм в рамките на град Дупница и общината. Част от маршрутите са както следва:

- Маршрут Св. Марина - Вангелова чешма - с. Бистрица
- Маршрути с. Бистрица – х.Иван Вазов – 7-те рилски езера;
- Маршрут с. Самораново – х. Отовица - х.Иван Вазов
- Маршрут с. Бистрица – с. Самораново.

Възможност за ИТИ със община Сапарева баня и други съседни общини.

3.Зона за въздействие - Широк център на урбанизираната територия на град Дупница

Фиг.33 Зона за въздействие – широк център на урбанизираната територия

В рамките на зоната е предвиден освен проект Парк Култура, също така и проекти за енергийна ефективност на публични сгради, дейности за подобряване на градска среда и други, които имат потенциала да бъдат реализирани като ИТИ, вкл. в партньорство между общината и държавни институции.

Част V ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ

Прилагане на интегриран подход

ПИРО представлява стратегически документ относно политиката за постигане на устойчиво интегриране на общината, докато програмата за неговата реализация има оперативен характер и конкретизира начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектните идеи за постигане целите на развитието. Програмата за реализация на ПИРО има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите за развитие и ресурсите за осигуряване на плана, като използва оптимално възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. Основните структурни елементи на плана са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и синергичен ефект. Всяка предвидена интервенция включва комплекс от дейности, подлежащи на финансиране с различни средства, като за голяма част от мерките с инфраструктурен характер е необходим ресурс за тяхната подготовка – идейно/работно проектиране, изготвяне на анализи, съгласувания и други специфични подготвителни дейности.

Програмата за реализация е разработена на базата на прилагането на интегриран подход, за чието постигане е идентифицирана най-подходящата комбинация от интервенции, които да бъдат реализирани целенасочена за постигане на визията за развитие на община Дупница в периода 2021-2027г. В програмата за реализация са предвидени освен мерки, които се реализират основно от община Дупница и други заинтересовани страни самостоятелно, така и **Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)**, които ще се осъществяват в партньорство между община Дупница и съседни общини, общината и други държавни структури, НПО и бизнес за решаване на конкретни проблеми и оптимално използване на дефинирани потенциали за развитие на общината и региона. В допълнение идеите за ИТИ е предвидено да бъдат реализирани с различни финансови източници, вкл. микс от финансиране от отделните оперативни програми. **Дефинираните ИТИ** включват интервенции за развитие на бизнес инфраструктура – производствени/промишлени зони, адаптиране на квалификацията на работната сила към нуждите на бизнеса, оптимизиране на туристическата, образователна, социална, здравна и спортна инфраструктура, както и мерки за подобряване на техническата инфраструктура.

Програма за реализиране на ПИРО

Програмата за реализация на ПИРО Дупница има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на плана с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие. Основа за прилагане на подхода за интегрирано териториално развитие/инвестиции в регионите за

планиране от ниво 2 са интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите от ниво 2 (2021-2027г.).

В основата на подхода е промяна на фокуса от подкрепа на населените места към подкрепа на територии и от секторно ориентирани инвестиции към интегрирани териториални инвестиции. Мерките, които са идентифицирани да получат подкрепа, са определени на базата на приоритетите, целите, дейностите и мерките, заложи в стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на ниво регион за планиране на Северен централен район, като предстои да бъдат съобразени и резултатите от картиране на нуждите на национално ниво по отношение на секторните политики, изготвяно от отговорните за разработването им държавни институции и агенции.

Съобразени са два нови специфични инструмента за финансиране – Национален план за възстановяване и устойчивост и План за справедлив преход, доколкото към настоящия момент е налична информация за приоритетите, дейностите и секторите, които ще бъдат финансирани, както и териториалния им обхват. Други източници на финансиране са традиционните общински и държавен бюджет, частни инвестиции, вкл. ПЧП, Оперативни програми, програми на общността, Междуправителствени споразумения за подпомагане, Програма Интегрет IV България-Румъния.

Програмата за реализация следва стратегическата рамка на Плана и фокуса върху два приоритета, извеждащи акцента във визията на общината - Икономическо развитие, използване на местните природни и културни ресурси, доколкото голяма част от мерките са насочени към развитие на туризма като част от икономическото развитие, развитие на инфраструктурата за бизнес, както и директни възможности за иновиране и развитие на бизнеса и обезпечавашите го човешки ресурси с мерки за развитието на необходимите умения. Модернизацията на образователната, спортна, здравна, образователна и културна инфраструктура допълнително позволява подобряване качеството на живот.

Фокус е поставен и върху подобряване на транспортната свързаност, развитие на устойчив транспортен модел, подобряване на техническата инфраструктура, ВиК инфраструктурата и предоставяните услуги, качеството и целогодишния достъп до вода. Неправителственият сектор и местните общности ще бъдат широко привлечени при формиране и изпълнение на местните политики. Ще се разшири междуобщинското сътрудничество, както и ПЧП за съвместно изпълнение на инфраструктурни, социални и културни проекти, както и за улесняване и подкрепа на контактите и инициативите на местния бизнес. Хоризонтален приоритет е междуобщинско и транснационално сътрудничество с цел мултиплициране на добри практики достъп до допълнителни финансови ресурси, оптимален и интегриран ефект от планираните интервенции.

Като възможност за ИТИ са заложените проекти за развитие на регионални туристически продукти/маршрути; развитие на връзката между бизнеса и човешкия ресурс чрез дуално и професионално обучение, мерки за обмяна на добри практики и развитие на дигитални ресурси, обучение на педагогически кадри в предучилищното, основното и средно образование; развитие на транспортната и дигитална свързаност.

Индикативна финансова таблица

Общата оценка на необходимите ресурси за реализация на ПИРО (2021-2027 г.) на Община Дупница представлява експертна оценка за общата финансова рамка, която се предвижда да бъде изпълнена като предпоставка за постигане на поставените стратегически приоритети и специфични цели за развитие към края на периода.

Финансовата рамка отразява всички възможни източници на финансиране – собствени /заемни средства, вкл. от финансови инструменти, от фондове на Европейския съюз, национален и общински бюджети, допълнителни ресурси от други източници – публични и частни и др. Средствата са прогнозираны на базата на досегашния опит в ползването на подобни източници, както и на базата на потенциално необходимия и реалистично достъпния наличен ресурс.

Общата рамка на бюджета на ПИРО Дупница е в размер на 361 475 000 лв. Предвиденият финансов ресурс е значителен с оглед необходимостта от реализиране на значителна по обем екологична инфраструктура – система за управление на отпадъците, както и реконструкция и модернизация на ПСОВ Дупница, също така изграждане на транспортна свързаност в общината и с други общини. Собствените средства са в размер на 14 346 250 лв. Основният източник на средства за финансиране на предвидените мерки са от програми и фондове на ЕС, вкл. План за възстановяване и устойчивост и План за справедлив преход – 83%, 6% от финансирането е предвидено да бъде осигурено от Републиканския бюджет, 7% от други източници, вкл. частно финансиране, а под 4 % от Общинския бюджет.

Най-много средства, 53% са предвидени по Приоритет 1 Устойчиво развитие и подкрепа за екологична инфраструктура, 34% са определени за Приоритет 3 Използване на местните потенциали за подпомагане на икономическото развитие, а 13 % от финансовия ресурс е определен за Приоритет 2 Запазване и развитие на човешкия ресурс.

Големият процент на финансиране от ЕС средства се дължи на факта, че през следващите 4 – години ще се прилага Националния план за възстановяване и устойчивост с голям ресурс и допълващ националните Програмите на Структурните и инвестиционни фондове. Трябва да се отбележи, че в заложения ресурс са включени и средства директно насочени към частния бизнес, както и други структури и бенефициенти извън община Дупница.

Следва да се има предвид, че общата сума на посочените финансови ресурси, включително по отделните приоритети, е индикативна, и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

.

Индикативен списък на проекти със стратегическо значение

Списъкът с проекти, които са от по-голяма важност за развитието на общината и за постигане целите на плана е неразделна част от програмата за реализация и е представен в Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата (Приложение No1A). Тъй като проектите по своята същност представляват мерки или част от мерки за реализация на отделните приоритети, включените в Приложение No1A проектните идеи по съответните мерки фигурират и в Приложение No1. Условието за включване на конкретни проектни идеи по дадена мярка в Приложение No1A е общината съвместно с партньорите да са преценили, че съответният проект е от особена важност за развитието на общината и следва да бъде реализиран приоритетно и съответният проект да има известна степен на проектна готовност. Именно в тази връзка в рамките на ПИРО Дупница включително са заложили и проекти, които ще се реализират чрез обединение в партньорства за съвместно изпълнение на взаимосвързани проекти с ясно изразен интегриран характер. За целите на кандидатстване с такива проекти съответните партньори ще сключват партньорско споразумение по образца на споразумението за партньорство за изпълнение на концепция за ИТИ. В рамките на ПИРО Дупница, община Дупница ще си партнира със съседни общини за изпълнението на концепции за ИТИ в съответствие с Интегрираната териториална стратегия на съответния регион за планиране от ниво 2. Фокус е поставен върху развитието на транспортната свързаност, както и върху подобряване на качеството на екологичната и техническата инфраструктура като предпоставка за подобряване качеството на живот и икономическата привлекателност на общината. С оглед характера на инвестициите в техническа, екологична и пътна инфраструктура, финансирането за Приоритет 1 е с най-голям размер в Програмата за реализация на ПИРО. Паралелно с това като значими за общината проекти са изведени такива с проектна готовност за подобряване на образователна и културна инфраструктура с цел подобряване качеството на живот и разгръщане на туристическия потенциал като възможност за насърчаване на местното икономическо развитие, както и проекти, насочени към развитие на икономически зони.

Потенциал за ИТИ чрез партньорства и различни източници на финансиране имат и инвестициите в образователна, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура.

Отново важните за общината проекти са тези, които подкрепят изведените основни приоритети пред 7-годишното развитие на общината – **икономически растеж и свързаното повишаване на доходите, подобряване на здравна и образователна инфраструктура и услуги и цялостно повишаване качеството на живот, вкл. чрез подобряване на техническата инфраструктура.**

Съществени за развитието на общината са проектите за подобряване на свързаността ѝ, които обаче няма да се реализират от нея, но са записани в ИСТР на ЮЗР, а именно:

- Път III-104 (оп Дупница–оп Благоевград)– Бобошево–Четирци
- Изграждане на скоростен път „Рила“ по направлението „Кюстендил–Дупница– Самоков–п.в. Богородица–АМ „Тракия“/АМ „Хемус“, включен допълнително в широкообхватната TEN-T мрежа.

- **Скоростен път Кюстендил– Дупница**

Тези проекти, доколкото няма да се иницират и изпълняват от община Дупница, не са остойностени в Програмата за реализация, но изпълнението им ще има съществено значение не само върху развитието на общината, но и върху развитието на ЮЗР.

С оглед етапа, на който е разработването на програмите за финансиране, които ще подкрепят ИТИ, на ПИРО на съседни общини, на ИТСР а ЮЗР, както и Указанията на МРРБ за планиране и прилагане на ИТИ е възможно съответните проекти да бъдат модифицирани, разширявани, надградени. Включените в списъка проекти са тясно обвързани с приоритетите за развитие, а в програмата за реализация е обоснован приносът към тях. Списъкът с проекти може да бъде актуализиран, като нови проекти се включват при спазване на принципа на партньорство чрез съответните мерки от комуникационната стратегия.

Таблица 33 Извадка от Приложение № 1А – Индикативен списък на важни за общината проекти, включени в ПИРО на община Дупница за периода 2021-2027

Мярка	Номер на проект	Проект
Мярка 1.1.1	Проектна идея 1	Облагородяване на ж.к. “Елица”; Изграждане на зелена и достъпна градска среда в ж.к. “Южен”, ж.к. “Чавдар войвода”, ж.к. “Таушаница” и др. и Изграждане на покрит пешеходен мост
Мярка 1.1.1	Проектна идея 2	Изграждане на път, свързващ ж.к. “Бистрица” и ж.к. “Химик”
Мярка 1.2.1	Проектна идея 4	Подобряване на енергийната ефективност и ефективността на сградните инсталации, вкл. газификация на обществените и административни сгради, вкл. при препоръка от енергиен одит въвеждане на покривни инсталации за ВИ – сгради на Община Дупница, Районна служба Пожарна безопасност и защита на населението, Районно управление на МВР, Общинска болница “Св. Иван Рилски”, Бюро по труда и др.
Мярка 1.2.1	Проектна идея 5	Внедряване на мерки за енергийна ефективност на многофамилни и еднофамилни жилищни сгради
Мярка 1.2.3	Проектна идея 3	Изграждане на регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци
Мярка 1.2.3	Проектна идея 5	Разширяване и реконструкция на ГПСОВ Дупница

Мярка 1.2.3	Проектна идея 7	Рехабилитация на водоснабдителната мрежа на територията на селата в общината на база на предварително извършена оценка на течовете по водоснабдителната система; последваща рехабилитация на уличната мрежа и възстановяване, изграждане/обновление на съпътстващи зелени пространства, алеи, тротоари; облагородяване на публични пространства за широк обществен достъп - паркове, градини, площади
Мярка 1.3.1	Проектна идея 1	Подобряване на пътища и пътни връзки между града и околните населени места на територията на общината
Мярка 1.3.1	Проектна идея 2	Надграждане на съществуващата система за ИГТ с нови линии, свързващи града с близки населени места на територията на общината с цел подобряване на транспортното обслужване; оборудване и нов подвижен състав, билетна система
Мярка 1.3.1	Проектна идея 3	Рехабилитация и обновяване на улична мрежа и спирките на обществения транспорт
Мярка 1.3.1	Проектна идея 4	Модернизиране на светофарни уредби
Мярка 1.3.1	Проектна идея 5	Надграждане на ИКТ – базирани решения – система за информиране на пътниците и интелигентно управление на трафика
Мярка 1.3.2	Проектна идея 1	Път III-104 (оп Дупница–оп Благоевград)– Бобошево–Четирци
Мярка 1.3.2	Проектна идея 2	Изграждане на скоростен път „Рила“ по направление „Кюстендил–Дупница– Самоков–п.в. Богородица–АМ „Тракия“/АМ „Хемус“, включен допълнително в широкообхватната TEN-T мрежа
Мярка 1.3.2	Проектна идея 3	Скоростен път Кюстендил– Дупница

Мярка 1.3.3	Проектна идея 1	Рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа
Мярка 1.3.3	Проектна идея 2	Изграждане на път, свързващ с. Самораново и с. Бистрица, с. Джерман – ж.к. Бистрица
Мярка 1.3.3	Проектна идея 3	Изграждане на надлез над Е79
Мярка 2.2.1	Проектна идея 1	Подобряване енергийната ефективност на сградата на бившата Военна болница и осигуряване на модерно медицинското оборудване в общинска болница МБАЛ"Св.Иван Рилски"
Мярка 2.2.1	Проектна идея 3	Обзавеждане и оборудване на здравни кабинети в общински ясли, детски градини и училища
Мярка 2.2.2	Проектна идея 1	Адаптиране на сградата на бившия ДДЛРГ "Олга Стоянова" за функциониране като център за администриране и предоставяне на социални услуги
Мярка 2.2.2	Проектна идея 2	Създаване на нови видове социални услуги – изграждане на ЦНСТ за възрастни хора, изграждане на хоспис
Мярка 2.2.2	Проектна идея 3	Изграждане на социални жилища в сградата на бивше общежитие на Учителския институт
Мярка 2.3.1	Проектна идея 1	Реконструиране на материално-техническата база на детски заведения и училищата на територията на общината и доставката на оборудване за обучението, вкл. на специализирано оборудване за лаборатории, езикови кабинети, зали за практика и тн., изграждане на STEM образователна среда в училищата на територията на община Дупница – въвеждане на интерактивни дъски, компютъризация, дистанционно обучение
Мярка 2.3.1	Проектна идея 2	Преминаване към целодневна форма на обучение, специализиран транспорт
Мярка 2.3.1	Проектна идея 5	Изграждане на Техникум по информационни технологии в сградите на бивши общежития на Учителския институт
Мярка 2.3.2	Проектна идея 1	Модернизация на училищната спортна инфраструктура, вкл. изграждане на физкултурен салон на ОУ „Христаки Павлович“
Мярка 2.3.2	Проектна идея 2	Ремонт и модернизация на стадион "Бончук"
Мярка 2.3.2	Проектна идея 3	Ремонт на закрит басейн в ОУ"св.Климент Охридски", гр.Дупница
Мярка 2.3.3	Проектна идея 2	Изграждане на Парк "Култура"
Мярка 2.3.3	Проектна идея 3	Изграждане на център за младежки дейности в сграда, находяща се в ДГ "Таушаница"
Мярка 3.1.1	Проектна идея 1	Развитие на туристически маршрути Бистрица – х. Иван Вазов – Седемте рилки езера, с. Бистрица – с. Самораново

Мярка 3.1.1	Проектна идея 2	Мерки за социализация по маршрут Св. Марена – Вангеловата чешма – с. Бистрица
Мярка 3.1.1	Проектна идея 4	Предпроектно проучване за изграждане на лифтове
Мярка 3.1.1	Проектна идея 6	Възстановяване, реконструкция и промотиране на Светофарното градче
Мярка 3.3.1	Проектна идея 6	Обособяване на общинско звено за консултации за възможности за външно финансиране
Мярка 3.4.1	Проектна идея 1	Изграждане и подобряване на техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество – Бизнес зона на територията на селата Баланово и Палатово
Мярка 3.4.1	Проектна идея 3	Рехабилитация и реконструкция на съпътстваща/довеждаща инфраструктура в съществуващи производствени/икономически зони – подобряване на техническата инфраструктура в зона за производство и логистика района на с. Пиперево – с. Блатино
Мярка 3.4.1	Проектна идея 6	Развитие на бизнес, базиран на иновациите, което ще позволи осъществяване на структурни промени, насочени към по-висока добавена стойност и преодоляване на икономическите дисбаланси вследствие на мерките по "Зелената сделка"

Част VI МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ

В рамките на своята стратегия за периода 2021-2027 г. община Дупница следва да предвиди и изпълнява действия за смекчаване на и адаптиране към последиците от климатичните промени. Предвидените мерки отчитат спецификата на общинската територия, като целят да осигурят превенция спрямо очакваните рискове, както и да адресират решението на вече съществуващи за общината проблеми.

Мерките и дейностите, които ще се реализират в общината, са три основни вида:

- Мерки за ограничаване изменението на климата (предприемането на мерки за намаляване на емисиите на парникови газове във всички сектори);
- Мерки за адаптация към изменението на климата (предприемането на мерки, следствие на климатичните промени, свързани с наводненията, свлачищата, ерозията и др.)
- Мерки за изграждане на капацитет за действия на отговорните органи и населението при природни бедствия, за създаване на устойчивост към изменението на климата и повишаването на степента на информираност на населението за посочените бедствия

Първите от тях се отнасят до намаляване на човешкото влияние върху процесите, предизвикващи промените, а вторите - до намаляване на щетите, предизвикани от негативните явления, свързани с изменението на климата.

Мерките, свързани с въздействие върху факторите, които водят до намаляване на генерирането на емисии на парникови газове, са комплексни по своя характер мерки, и са обект както на националната, така и на общинската политика.

VII НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа на партньорство участват общинския съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представители на гражданското общество в общината чрез формиране на Работна група за наблюдение. Отделните заинтересовани страни се уведомяват за необходимостта от определяне на представител и поименния състав на РГ се посочва в Заповед на кмета.

РГ следи изпълнението на програмата за реализация на ПИРО, обсъжда и мотивирано предлага промени в ПИРО на база на променени обстоятелства и/или възникнали проблеми, разглежда и одобрява годишни отчети за изпълнението на ПИРО.

Заседанията на РГ се свикват най-малко веднъж годишно, като минимум включват годишния отчет за изпълнение на плана.

При обоснована необходимост, към работната група за наблюдение могат да се създават подгрупи, които да наблюдават изпълнението на проектите по отделните приоритети или да разглеждат конкретен проблем, възникнал при изпълнението на даден тип проекти.

Отчетност и оценка

Ежегодно Дирекция "Икономика", отдел "Стопански дейности" подготвя годишен отчет за изпълнение на ПИРО и за постигнатите междинни резултати по конкретни проекти, както и за напредъка по дефинираните индикатори. Отчетът се обсъжда на заседание на РГ за наблюдение и се внася от Кмета на община Дубница в Общински съвет.

При мотивирана необходимост от промяна на ПИРО, координирана с РГ за наблюдение изпълнението на плана, кметът внася за разглеждане от Общински съвет искане за изменение на плана. Причините могат да бъдат свързани със съществени промени в социално-икономическите параметри, установени обстоятелства, забавящи или отлагане заложи в ПИРО мерки и проекти, вкл. промяна в стратегическата рамка, инструментите за финансиране и др. Решението за актуализация се приема от Общинския съвет по предложение на кмета.

В средата на програмния период 2024 година се извършва междинна оценка за напредъка за изпълнението на ПИРО, която отчита и анализира резултатите, степента на постигане на индикаторите, усвояения ресурс и степента на

постигане на целите. Докладът от междинната оценка се представя пред РГ и при необходимост се взема решение за искане на изменение на ПИРО. Докладът от междинната оценка се представя и пред Общинския съвет.

Прозрачност и публичност

С цел осигуряване на прозрачност и на максимална информираност на общественото за напредъка при изпълнението на ПИРО, годишните доклади за изпълнението на Плана и докладът от междинната оценка се публикуват на сайта на община Дупница.

При констатирана необходимост от промяна на ПИРО, преди внасянето за разглеждане на предложението от Общинския съвет, то следва да бъде обсъдено със заинтересованите страни, като освен публикуване на предложението на интернет страницата на Общината, се организират обществени консултации.

Общественият контрол се осъществява и чрез включване в РГ за наблюдение на представители на заинтересовани страни, доказали експертизата си в процеса на разработване на ПИРО.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027 г. са посочени в матрица на индикаторите (Приложение No3). За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение, за всеки индикатор са посочени мерните единици, в които ще се измерва, както и източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на плана.